

ВІСНИК ЦЕНТРУ[®]

Висока інфляція – неминучий складник економічного розвитку України впродовж 2008–2010 років

16 квітня відбулася прес-конференція МЦПД “Поточні економічні і політичні тенденції та прогноз”. Експерти МЦПД представили оновлений прогноз політичного й економічного розвитку України на три роки, зроблений у рамках регулярного видання “Квартальні передбачення”. Згідно з результатами дослідження, українська економіка зростатиме помірними темпами. Ми передбачаємо, що реальний ВВП збільшиться на 6,7%, 6,6% і 5,9% упродовж 2008–2010 років відповідно. 2008 року індекси споживчих і виробничих цін сягнуть рекордно високих значень – 19,5% і 25% відповідно. За нашим прогнозом, інфляція сповільнюватиметься впродовж 2009–2010 років завдяки меншим темпам зростання ресурсних цін у світі та внутрішнього споживання

Шановні читачі, наступний **ВІСНИК** очікуйте 12 травня!

Інфляційні процеси триватимуть

2008 року споживчі ціни і далі стрімко зростали. Як і торік, найшвидше в споживчому кошику дорожчають продукти харчування. Ми вважаємо, що зростання цін на харчі є наслідком більшого попиту на них з огляду на стрімке зростання доходів населення, з одного боку, та скорочення пропозиції сільськогосподарської продукції в Україні – з іншого.

Пропозиція скоротилася через поганий врожай 2007 року та зменшення виробництва молока та яєць. Окрім того, зважаючи на відкритість економіки України, великий вплив на ціни на внутрішньому ринку чинять світові інфляційні процеси. Збільшення попиту на сільськогосподарську та харчову продукцію на світових ринках і зростання цін на неї стимулює нарощення експорту її з України. Експорт зростає не лише у вартісному, а й у фізичному вимірі.

Зростання цін темпом, близьким до 20% на рік, загрожує макроекономічній стабільності. Висока інфляція призведе до зростання номінальних ставок за кредитами та сповільнення довгострокового кредитування. Індексація в бюджетному секторі та перегляд прожиткового мінімуму зумовлюватиме стрибкоподібну зміну доходів населення.

Аби зменшити інфляцію, НБУ вдався до жорсткішої монетарної політики, а уряд розробив план антиінфляційних заходів і обмежив експорт олії та соняшникового насіння. Зміни у монетарній політиці, на нашу думку, не матимуть суттєвого впливу на ціни з огляду на немонетарну природу головних чинників інфляції. Більшість антиінфляційних заходів уряду також не будуть дієвими.

Прогноз на 2008–2010 роки

Ми очікуємо, що ВВП збільшиться на 6,7%, 6,6% і 5,9% у 2008–2010 роках відповідно. Споживання залишатиметься головним рушієм економічного зростання у прогнозованому періоді, але відносна роль інвестицій у зростанні посилюватиметься. Частка інвестицій у структурі ВВП збільшиться з 26% 2007 року до 31% 2010 року, а споживання зменшиться з 79% до 76%.

Ми прогнозуємо, що імпорт зростатиме швидше за експорт упродовж 2008–2010 років. Як наслідок, торгівельний баланс і сальдо рахунку поточних операцій погіршуватимуться і досягнуть -8,4% і -7,6% ВВП відповідно 2010 року.

За нашим прогнозом, погіршення сальдо поточного рахунку в 2008–2009 роках буде скомпенсоване великим припливом інвестиційного та боргового капіталу за фінансовим рахунком платіжного балансу. 2010 року валютні резерви

Тим часом...

- 17 квітня старший економіст МЦПД Ольга Романюк брала участь у міжнародній конференції “Гендерна політика: європейський досвід для України”, Мета заходу – узагальнити і систематизувати досвід міжнародних організацій та європейських держав у сфері реалізації гендерної політики, виявити проблеми в реалізації гендерної політики в Україні, зокрема у сфері гендерного законодавства, та визначити роль жінки у сучасному суспільстві.
- 9 квітня директор програми політичного аналізу та безпеки МЦПД Віктор Чумак і політичний аналітик Іван Пресняков брали участь у конференції “Законодавче забезпечення виборів народних депутатів України: проблеми реформування”. Під час заходу Віктор Чумак виступив із доповіддю про можливу еволюцію виборчої системи до парламенту, яка базувалася на результатах однойменного проекту, здійснюваного МЦПД за фінансування Програми MATRA KAP, Посольства Королівства Нідерландів в Україні.
- 9 квітня експерти МЦПД брали участь у роботі Форуму “Зона вільної торгівлі: до успіху європейського проекту України”, який організувала “Ялтинська Європейська стратегія (YES)”.

скоротяться через необхідність покриття зовнішньоторгівельного дефіциту та виплат за зовнішніми кредитами приватного сектору.

Ми очікуємо, що НБУ втримуватиме курс незмінним на рівні 5,05 грн./дол. США до кінця прогнозного періоду. Ревальваційний тиск на гривню слабшатиме мірою зростання дефіциту торговельного балансу, а 2010 року зміниться на девальваційний. Водночас недооціненість національної валюти та сповільнення інфляції дадуть змогу втримувати курс незмінним.

Попри зростання соціальних видатків бюджету, підвищення зарплат бюджетним працівникам і збільшення видатків на оборону, дефіцит Зведеного бюджету не перевищить 2% ВВП у прогнозованому періоді. Внаслідок посилення контролю за сплатою податків доходи Зведеного бюджету як частка ВВП збільшаться. Головним джерелом фінансування дефіциту 2008 року буде приватизація, а у 2009–2010 роках – рівною мірою внутрішні та зовнішні запозичення.

Ми прогнозуємо, що споживчі ціни зростатимуть високим темпом у прогнозованому періоді з огляду на швидке зростання доходів населення, високі інфляційні очікування та світові інфляційні процеси. Водночас ми очікуємо, що дія всіх чинників слабшатиме в прогнозованому періоді. Доходи і споживання збільшуватимуться повільніше, врожай буде кращим, аніж 2007 року, а світові ціни сповільняться зростання з другого півріччя 2008 року. За нашим прогнозом, ІСЦ зросте на 19,5%, 12% і 10% у 2008–2010 роках відповідно.

Швидкий економічний розвиток і криза в розвинених економіках зумовлюватимуть попит на українські активи. За нашим прогнозом, ПІІ до України у 2008–2010 роках становитимуть 10 млрд. дол. США щороку.

Основні припущення прогнозу на 2008–2010 роки:

- ціна імпортованого природного газу становитиме 179,5 дол. США за 1 000 м³ 2008 року, 250–270 дол. США 2009 року та 290–320 дол. США 2010 року;
- чорні метали на світових ринках дорожчатимуть упродовж усього прогнозного періоду;
- ціни на мінеральні добрива збільшуватимуться в прогнозованому періоді;
- ВАТ "Одеський припортовий завод" і ВАТ "Укртелеком" приватизують 2008 року;
- 2009 року запровадять накопичувальну пенсійну систему;

- Податковий кодекс ухвалить не раніше 2009 року, а чинності він набере не раніше 2010 року;
- розмір компенсації знецінених заощаджень Ощадбанку СРСР становитиме 12 млрд. грн. щороку в 2008–2010 роках;
- НБУ втримуватиме незмінним курс гривні до долара США впродовж усього прогнозного періоду.

Ризики нашого прогнозу:

- різке зниження цін на метали на світових ринках у 2009–2010 роках, що призведе до сповільнення зростання експорту, а отже і ВВП, проти прогнозного рівня;
- збільшення ціни на газ у другому півріччі 2008 року та здорожчання його до рівня вище 300 дол. США за 1 000 м³ 2009 року, що призведе до сповільнення промислового зростання порівняно з прогнозом;

- різке зменшення або збільшення обсягу компенсації знецінених заощаджень 2009 чи 2010 року;
- незапровадження накопичувальної системи 2009 року внаслідок неефективної діяльності Верховної Ради;
- запровадження податку на нерухомість 2009 чи 2010 року, внаслідок чого доходи бюджету будуть вищими порівняно з прогнозованим рівнем;
- ревальвація гривні до долара 2008 року, до якої може вдається уряд, аби здешевити імпорт і знизити темпи інфляції;
- обмеження кредитування економіки внаслідок жорсткої монетарної політики чи неможливості залучення зовнішнього фінансування;
- великі непередбачувані припливи валюти;
- девальвація долара США до більш як 1,6 дол. США за євро 2008 року.

Основні макроекономічні показники

Роки	2006	2007	2008	2009	2010
Показники	оцінка		прогноз		
ВВП, реальний, рвз*	7,3	7,3	6,7	6,6	5,9
Промислове виробництво, реальне, рвз	6,2	10,2	8,0	7,0	6,0
Сільськогосподарське виробництво, реальне, рвз	2,5	-5,6	7,0	2,0	2,0
Валове нагромадження, % ВВП	24,8	26,4	28,2	29,7	31,1
Валове нагромадження основного капіталу, реальне, рвз	21,2	21,9	18,0	15,0	15,0
Споживання, реальне, рвз	12,4	14,0	10,3	9,5	7,7
Прямі інвестиції, млн. дол. США	5 737	9 218	10 000	10 000	10 000
Наявні доходи населення, реальні, рвз	11,8	12,8	13,0	11,5	9,0
Роздрібний товарообіг, реальний, рвз	26,4	29,3	26,0	23,0	18,0
Індекс споживчих цін, рвз	11,6	16,6	19,5	12,0	10,0
Індекс цін виробників, рвз	14,1	23,3	25,0	12,0	10,0
Населення, млн.	46,9	46,6	46,4	46,1	45,9
Середньомісячна заробітна плата, реальна, рвз	18,3	12,5	11,5	11,5	10,0
Безробіття за методологією МОП, %	6,8	6,7	6,4	6,2	5,9
Експорт товарів і послуг, рвз	13,2	27,4	22,8	20,2	20,0
Імпорт товарів і послуг, рвз	22,0	34,8	27,2	22,8	21,0
Сальдо поточного рахунку, % ВВП	-1,5	-4,2	-6,1	-7,2	-7,6
Сальдо Зведеного бюджету, % ВВП	-0,7	-1,1	-1,7	-1,9	-1,7
Офіційний обмінний курс, середній за рік, грн./\$	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05

* рвз = річна відсоткова зміна

Джерела: Держкомстат, Міністерство фінансів, НБУ.
Розрахунки та прогноз: **квартальні передбачення**

*Економісти МЦПД здійснюють регулярні прогнози розвитку української економіки від 1997 року. Прогноз оновлюється щоквартально і оприлюднюється у публікації **квартальні передбачення**.*

З питань передплати звертайтеся, будь ласка, до Андрія Старинського за телефоном (044) 484-4410 чи електронною поштою marketing@icps.kiev.ua.

За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до старшого економіста МЦПД Ільдара Газізуліна за телефоном (044) 484-44-00 чи електронною поштою igazizullin@icps.kiev.ua.

вісник центру є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо ви хочете бути внесеним до списку розсилання бюлетеня, надішліть інформацію про себе на адресу marketing@icps.kiev.ua, тел. (044) 484-4410, факс (044) 484-4402. Архів **вісника центру** зберігається за адресою <http://icps.com.ua/publications/nl.html>. Редактор **вісника центру** Ольга Львова (olvova@icps.kiev.ua), тел. (044) 484-4400. Передрук матеріалів дозволено з відома Центру.